

Läsguide

Astrid Lindgren
Memorial Award

The page is decorated with several thick, orange brushstroke-like lines of varying lengths and curves, scattered across the white background. Some are horizontal, some are curved, and some are more abstract scribbles.

Välkommen till Eva Lindströms sällsamma
bilderboksvärld. Här lever människor, djur och natur
jämsides på egna villkor. Den här läsguiden handlar om
Alla går iväg och öppnar vägar in i ett konstnärskap som
med stark integritet och humoristisk absurdism tänjer
gränserna för vad en berättelse är.

Bilderbokskonstnären Eva Lindström

Eva Lindström är svensk bilderboksskapare, född 1952. Hon har gett ut ca 30 egna bilderböcker och illustrerat ännu fler bilder- och kapitelböcker i samarbete med olika författare. Innan dess tecknade hon komiskt träffsäkra serier med en skruvad humor hon odlat vidare i bilderböckerna. I debuten *Kattmössan* (1988) försvinner Brittias katt samtidigt som hennes granne dyker upp i ny pälsmössa. Vem skulle inte bli misstänksam då?

Foto: Susanne Kronholm

Lindström arbetar med akvarell, gouache och blyerts i mjuka, brutna färgtoner. Formspråket präglas av skeva perspektiv och stark scenisk rumslighet – vare sig bilderböckerna utspelar sig inne eller ute, i stad eller skog. Flera verk har animerats eller satts upp på teater. Lindströms karaktärer interagerar ofta på oväntade sätt. Dramatiken tonas ner av subtilt ordknapp dialog eller betydelsebärande blickar och minspel, som i *Limpan är sugen* (1997) – ett ordlöst drama mellan en hungrig hund och hennes människa.

Lindström är en mästare på att ”koka ner” stora känslor, existentiella frågor och intrikata relationer i kärnfullt korta texter och träffsäker dialog. Bilderna får däremot breda ut sig över uppslagen och tala sitt eget språk. Vissa verk kan vid en första anblick verka händelsefattiga då de inte följer en konventionell dramatisk kurva. Men för den som läser och tittar långsamt och reflekterande finns oceaner att upptäcka.

I Lindströms bilderböcker skrivs inget läsaren på näsan. Gränserna mellan barn och vuxna, människor och djur, lek och verklighet flyter. En uggla kan jobba som frilans i naturprogram på tv eller öppna flygskola. En skog kan ta semester. Vi vet inte heller alltid var vi befinner oss.

Sluten kan vara öppna och poängen med storyn en gåta. Vad händer egentligen med barnens mössor som trollas bort under ett barnkalas i *Hit med våra mössor* (2009)?

Lindström osäkrar tillvaron på sätt som påminner oss om hur absurd den egentligen är. Med sin säregna mix av varm och pillemarisk humor lockar hon oss att se och känna på nya sätt, fylla på med egna funderingar och själva klura ut vad som händer i boken och varför.

Foto: Susanne Kronholm

Om boken

I *Alla går iväg* lämnas Frank ensam när Titti, Palle och Milan går sin väg. Trion håller ihop och har alltid något kul på gång – gärna i närheten av Frank så han ser hur roligt de har det. Så brukar det vara, ända tills Frank själv går sin väg. Hemma hos sig samlar han sina tårar i en kastrull, tillsätter socker och kokar marmelad av dem. Kanske de andra är sugna på te och marmeladsmörgås? Jo. Kanske.

Relationer är ett återkommande tema i Lindströms bilderböcker. Det kan handla om otippad vänskap mellan en kvinna och en uggla som i *Min vän Lage* (2001), vänskap på egna villkor som i *Jag tycker inte om vatten* (2010), eller om att konkurrera om en gemensam bästis som i *Jag gillar Stig* (1998). I *Alla går iväg* utgör spänningen mellan trions gemenskap och Franks utanförskap berättelsens nav.

Lindström är en subtil bildberättare som ofta låter bilden motsäga texten. Därför gäller det att vara uppmärksam på vart personerna i boken tittar. Trots att trion påstås gå sin väg och lämna Frank ensam, håller de ögonkontakt med varandra. De sneglar, håller koll och smyger på varandra. Blickarna är ibland retsamma, ibland nyfikna, förvånade eller uppgivna.

Bilduppslagen ifrågasätter också textens påståenden om att Frank och de andra går ifrån varandra. De återkommande föremålen i bild – vägspärrar, sparkcykeln, bandspelaren, staketet m.m. – antyder i stället att personerna följs åt och kretsar kring varandra i närheten av Franks hem.

Alla går iväg har, liksom de flesta av Lindströms bilderböcker, ett brett allålderstilltal. Det sociala spel den skildrar är inte åldersspecifikt. De flesta av oss kan relatera till känslan av att inte få vara med. Franks sorgmod, den dämpade färgskalan och återkommande frasen "allt är som vanligt" ger boken en melankolisk underton. Men Franks överraskande påfund att koka tår-marmelad bryter mönstret. Vad är då detta för märklig brygd? Beskrivningen av hur den tillagas glider mellan realism och fantasi på ett sätt som laddar och förstärker marmeladens gåtfulla symbolik. Den kokas med precision till exakt rätt konsistens, men vad den betyder i sammanhanget lämnas öppet. Kanske är den Franks sätt att försonas med de andra? Kanske är den hans sätt att ge igen?

Innan läsningen

- Fundera på pärmbilden, bokens titel och pärmens färgsättning.
- Vem är personen på bokpärmerna?
- Ger titeln några ledtrådar till vad boken handlar om?
- Vilka tankar väcker färgskalan?

Läser du boken högt tillsammans med någon

- Ta dig tid att smaka på orden och dröja vid uppslagen trots att texten är kortfattad och går att läsa snabbt. Låt gärna bilderboken få tala för sig själv utan extra förklaringar vid en första genomläsning.
- Var öppen för olika sätt att tolka och förstå berättelsen. Läs den flera gånger. En bra bilderbok tål att läsas om och om igen. Omläsning kan ge nya insikter och fördjupa läsningen.

Frågor att diskutera under/efter (om)läsning

- Varför får Frank inte vara med de andra?
- Hur känns det att lämnas utanför?
- Hur känns det att vara med i en grupp som stänger andra ute?
- Varför leker de andra hela tiden i närheten av Frank?
- Varför går Frank plötsligt sin väg?
- Hur reagerar de andra när han går sin väg?
- Varför gråter Frank?
- Vilka ingredienser finns det i Franks marmelad?
- Hur gör Frank för att marmeladen ska få rätt konsistens?
- Hur tror du Franks marmelad smakar?
- Vilka andra recept finns det i Franks kokbok?
- Vad gör de andra medan Frank kokar marmeladen?
- Varför ska det vara korsdrag när marmeladen är klar?
- Varför dukar Frank bara för tre?
- Vad händer under och efter tebjudningen?

Om läsguiden

Läsguiden är skriven av Maria Lassén-Seger, Projektforskare i litteraturvetenskap och juryledamot för Astrid Lindgren Memorial Award 2008–2021.

Alla går iväg

Utgiven av Alfabet, 2015.

Foto: Roine Karlsson

Barn har rätt till bra berättelser

Att få en läsupplevelse är att drabbas av en särskild kraft. En kraft som kan vidga världar, erövra språk, utmana tankar, låta fantasin vandra fritt. Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA) instiftades 2002 av Sveriges regering för att värna barnens rätt till bra berättelser. Prissumman på fem miljoner svenska kronor gör priset till världens största i sitt slag. Det visar hur viktig ungas läsning är, nu och i framtiden. Läs mer på alma.se

Astrid Lindgren
Memorial Award